

שמירה ראויה ושמירה פחותה – נה:

מתניתין

1. הכונס צאן לדיר ונעל בפניה כראוי ויצאה והזיקה – פטור. לא נעל בפניה כראוי, ויצאה והזיקה – חייב.
2. נפרצה בלילה או שפרצוה לסמים, ויצאה והזיקה – פטור.
3. הוציאוה לסמים – לסמים חייבין.
4. הניחה בחמה או שמסרה להרש שוטה וקטן, ויצאה והזיקה – חייב.
5. מסרה לרועה, נכנס הרועה תחתיו.
6. נפלה לגינה ונהנית, משלמת מה שנהנית. ירדה כדרכה והזיקה, משלמת מה שהזיקה.
7. כיצד משלמת מה שהזיקה? שמיין בית סאה באותה שדה כמה היתה יפה וכמה היא יפה. ר' שמעון אומר: אכלה פירות גמורים משלמת פירות גמורים, אם סאה סאה אם סאתים סאתים:

גמ'

8. ת"ר: איזהו כראוי ואיזהו שלא כראוי? דלת שיכולה לעמוד ברוח מצויה – זהו כראוי. שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה – זהו שלא כראוי.
9. א"ר מני בר פטיש: מאן תנא מועד דסגי ליה בשמירה פחותה? ר"י היא.
10. דתנן: קשרו בעליו במוסירה ונעל לפניו כראוי, ויצא והזיק – אחד תם ואחד מועד חייב, דברי ר"מ. ר' יהודה אומר: תם – חייב, מועד – פטור, שנאמר (שמות כא, לו): 'ולא ישמרנו בעליו ושמור הוא זה'. ר"א אומר: אין לו שמירה אלא סכין.
11. אפילו תימא ר"מ – שאני שן ורגל דהתורה מיעטה בשמירתן.

ת"ר (תנו רבנן)	שנו חכמים (פתיחה לברייתא)	סגי ליה	מספיק לו	אפילו אם תאמר	אפילו תימא
מאן תנא?	מי התנא?	מוסירה	רצועה	שונה	שאני

1. עיין במשנה והשלם את הטבלה הבאה:

מקרה	דין	טעם
הכונס צאן לדיר, ויצאה והזיקה	נעל בפניה כראוי – _____	
	לא נעל בפניה כראוי – _____	
נפרצה בלילה או שפרצוה ליסטים		
הוציאוה ליסטים		
הניחה בחמה		
מסרה לחש"ו		
מסרה לרועה		

2. מה ההבדל בדין בין בהמה שהזיקה אם "נפלה לגינה" לבין בהמה שהזיקה אם "ירדה כדרכה"?

3. כיצד מחשבים את התשלום על הפירות שהזיקה הבהמה? הסבר את המחלוקת. [גמ' 50 fe nbe - 50 fe nbe].

4. לאחיקם יש שדה עם 10 ערוגות אבטיח ששווה 100,000 ₪. בבוקר ראה שהכבשה של צפניה חיסלה לו ערוגה שלמה. כשהגיע שמאי לבדוק את הנזק הוא העריך את שווי הערוגה שניזוקה ב-15,000 ₪. כמו כן ההערכה שלו הייתה שללא הערוגה שניזוקה, השדה כולה שווה כעת 90,000 ₪. כמה ישלם צפניה לאחיקם? פרט את המצבים והדעות.

5. לפי דברי הברייתא המופיעה בתחילת הגמרא – מה נחשבת שמירה ראויה ומה נחשבת שמירה שאינה ראויה?

6. לאור דברי הברייתא ישנם למעשה 3 רמות של שמירה – תן דוגמא לכל רמת שמירה:

א. שמירה מעולה (מקסימלית):

ב. שמירה פחותה (מינימלית):

ג. שמירה גרועה:

7. הסבר את שאלתו של רב מני בר פטיש.

8. הגמרא מביאה מקרה שבו מופיעות 3 דעות לגבי שור מועד – השלם את הטבלה

המקרה המדובר במשנה:

מי אומר	הדין בשור תם	הדין בשור מועד	נימוק
רבי מאיר			
רבי יהודה			
רבי אליעזר			

9. מדוע לדעת רב מני בר פטיש משנתנו מסתדרת עם דעת רבי יהודה? הסבר היטב.

10. מה קשה לך על דעת רבי יהודה? נסה ליישב את דעתו.

11. עיין בדברי המאירי (רבי מנחם המאירי, המאה ה-13, צרפת): "ויראה לי הטעם (של ר"י) הואיל וקול יש לו, אף הבריות ראויות להשמר ממנו"

כיצד מסביר המאירי את דעת ר"י? מה המסר שניתן ללמוד מדבריו?

12. כיצד דוחה הגמרא את דעת רב מני וכיצד היא מסבירה שאפשר להעמיד את משנתנו גם כמו רבי מאיר?

אם ידועה סכנה מכיוון מסוים, חובת הזהירות מוטלת לא רק על המזיק, אלא על כולם מוטלת חובה ילפקוח ציניע" ולא להתצלם.
 חובה זו קיימת מפני שוריות מוצדקת, אך ניתן להרחיבה לכלל הסכנות האורבות לאנשים מכל כיוון שהוא. אם מרשימים שיש סכנה לאישה בקרבתנו – גם סכנה פיזית אך גם סכנה חברתית או כותנית, מוטלת על הסביבה כולה (הוריות, מוריות, חבריות) חובה לשמור, לשים צין, ילפתת כת"י, שם וחלילה החבר לא ידבר וינק.

שמירה מוצדקת